

Tillæg

til

„De danske Arter af Slægten *Choleva* Latreille“.

Af

H. O. Holstebro.

Nedenanførte Berigtigelser og Tilføjelser til min Afhandling i Entomologiske Meddelelser II R., 3. Bd., 1910, p. 377, er foranledigede ved de i den mellemliggende Tid anstillede Undersøgelser¹⁾.

I Overensstemmelse med Aug. West (Ent. Medd. II R., 4. Bd., p. 374) er jeg nu klar over, at Arten *Ptomaphagus fuliginosus* Er. maa optages i den danske Fauna; derimod stiller jeg mig noget mere tvivlende overfor den af ham omtalte, ubenævnte nye Arts Artsberettigelse, idet jeg under Hensyn til de jævnlige forekommende Overgangsformer mellem, hvad vi kalder Arter, mener, at man maa være meget forsigtig med at tyde mindre Formforskelligheder som Artsmærker.

Saa længe disse Dyrs Larveliv er saa lidt kendt, vil det være vanskeligt at dømme om, hvad der er Art eller blot Form indenfor en Art. Kunde man ad eksperimentel Vej bringe unge Larver af samme Kuld under forskellige Livsforhold til Klækning, vilde der rimeligvis op-

¹⁾ Følgende Fejl i min nævnte Afhandling bedes rettede:

Side 391, 17. Linie: mod Basis, læs: bagtil.

Side 394, 2. Linie: mørkere Art, læs: lysere Arter.

naas interessante Resultater, men Forsøg i denne Retning vil støde paa mange Vanskeligheder.

Følgende for vor Fauna ny Arter er nu fundne:

5 a *Choleva Sturmii* Brisout. I Form, Størrelse og Punktur staar denne Art meget nær *cisteloides*, fra hvilken den adskiller sig ved følgende: gennemgaaende lysere Farve, Dækvingerne hos ♀ ikke afrundede mod Spidsen som hos de fleste andre Arter, men udtrukne i en mere eller mindre tanddannet Spids. Medens Baglaarene hos *cisteloides* ♂ har en jævn ensartet lige Inderrand, er de hos nærværende Art fra Basis til over den 1ste Trediedel svagt og regelmæssigt udvidede og derefter pludselig afstudsede, hvorved der fremkommer en lille, noget fremspringende Tand. Trochanterne lancetformet tilspidsede.

Af denne Art har jeg set 3 Stk. i Joh. P. Johannsens Samling i Hillerød, hvoraf 1 Stk., ♀ taget ved Kølske Dam 9—9—93 og 2 Stk., ♂ og ♀ i Vang Skov 1—11—88, begge Findesteder i Vendsyssel. I Aug. West's Samling staar 2 Stk., ♀♀, tagne 2—4—1912 i Dyrehaven. Selv har jeg taget 1 Stk., ♀ i Randers-Eggen 21—8—1892.

15 a *C. fuliginosus* Er. Ligner i høj Grad *nigricans*, som den staar meget nær baade i Form og Bygning. Den adskiller sig fra denne ved at være gennemgaaende mindre, mere fladt hvælvet og af mørkere sort Farve. Antennernes Led har samme indbyrdes Længdeforhold som hos *nigricans*, men er kortere, og særlig Kølledene er af mørkere Farve. Fra *coracina*, som den ligner i ydre Form, adskiller den sig ved, at Thorax' Baghjørner bag til er spidst udtrukne, hvorved der fremkommer en Indbugtning paa den nærmest tilstødende Del af Bagranden, og ved at Dækvingerne har en svag Stribedannelse paa den forreste Del.

Denne Art, der i de danske Samlinger har været blandet med de 2 ovennævnte Arter, er rimeligvis den

hyppigst forekommende af disse 3 Arter og findes i Skovegne særlig om For- og Efteraaret¹⁾).

20 a *C. neglectus* Kraatz. Aflang, oval, noget hvælvet, brun eller sort, næsten uden Glans. Hovedet tæt og ret kraftigt punkteret. Antennernes Led 1 og 3 omtrent lige lange, længere end 2, fra 3 aftagende kortere til 7, 6 kortere end langt, eller i det højeste kvadratisk hos ♂, 7, der er noget bredere end de foregaaende, er af samme Bredde som de efterfølgende. Endeledet i Reglen sylpidst. Thorax med stærkt afrundede Sider, bredest over Midten, hvor det næsten naar samme Bredde som Dæk-

1) Da de 2 Arter *C. fuliginosus* og *coracina* har været sammenblandede, er min Beskrivelse af sidstnævnte blevet mangelfuld og maa ændres i væsentlig Grad. I Nøglen til Bestemmelsen af Arterne falder Forskellen mellem Antenneleddene hos *C. morio* og *coracina* bort, saaledes at de to Arter i Nøglen alene adskilles ved de angivne Karakterer i Dækvingerne og Bagskinnebenene. Selve Beskrivelsen maa ændres saaledes.

18 *C. coracina* Kellner. Ægformet, oval, sort, næppe glinsende. Oversiden meget tæt og chagrinagtig punkteret. Antennerne slanke, i Reglen gulrøde, Køllen noget mørkere, svag, men tydelig afsat. Led 1 og 3 af ens Længde, længere end 2, fra 3 er efterfølgende aftagende i Længde indtil 7. Thorax fint og gult behaaret, næppe dobbelt saa bredt som langt. Siderandene gaar i en jævn Bue fra Forranden med størst Bredde $\frac{1}{3}$ fra Bagranden, hvor Thorax næppe er bredere end Dækvingerne, Bagranden lige, Baghjørnerne rette eller stumpvinklede. Dækvingerne fint graat behaarede, ægformede, næppe dobbelt saa lange som brede, kun med svage Spor af Striber. Benene temmelig korte, rødbrune. Forlaarene hos ♂ paa Indersiden foran Midten med en lille Tand, Mellemskinnebenene krumme. Bagskinnebenene svagt krumme eller næsten lige. 3–3,5 mm.

Ligner meget *morio*, fra hvilken den bedst skelnes ved sin kortere Form, ved Antennernes mindre mørke Farve, ved Forlaarenes lille Tand hos ♂ og ved de længere Torne paa Bagskinnebenene. Fra *fuliginosus* adskiller den sig ved Længdeforholdene i Antennebygningen og særlig ved, at Thorax' Baghjørner er ret eller stumpvinklede og Bagranden lige.

I Skovegne temmelig sjælden. De Eksemplarer, jeg har set, er tagne i April, Maj og Juni Maaneder.

vingerne, med yderst tæt sammentrængt grov, ikke dyb Punktering og tæt, gulgraa Behaaring, Baghjørnerne retvinklede, Bagranden svagt eller næppe udbugtet. Dækvingerne aflangt ægformede, fint graat behaarede med tæt, fin og temmelig dyb Punktering, bestaaende af bagfra indstukne Punkter. Benene middellange, rustbrune. Forlaarene hos ♂ paa Indersiden foran Midten med en lille Tand. Forskinnebenenes Forrand ved Basis meget svagt udbugtet. 3,5—4 mm.

Kendelig fra alle andre Arter af Underslægten *Ptomaphagus* ved Thorax' særegne, grove og tæt sammentrængte Punktur, der ikke som hos de andre Arter bestaar af bagfra indstukne, men af store regelmæssige, runde, ikke dybe Punkter.

Af denne i Mellemeuropa udbredte, men dog sjældne Art har jeg her fra Landet kun set 2 Eksemplarer, ♂♂, fundne af Joh. P. Johansen ved Aalborg i Juni 1892.

Da der synes at herske Uklarhed angaaende Synonymien for flere Arter af Underslægten *Choleva*, og jeg mener, at det af praktiske Grunde er rigtigst og ogsaa forsvarligt at bibeholde de Navne, hvormed de respektive Arter er betegnede af Schiødte, skal jeg for efternævnte søge at klargøre Forholdet, som det er efter min Opfattelse.

C. angustata Fabr. Syst. Eleuth. II 20. 1792. Erichson, Käfer d. Mark Brandenb. 1839. Kraatz. Stett. Entomol. Zeit. 1851—53. *C. elongata* Payk. Fauna Suesc. I. 1798. Ganglb. Käfer Mitteleurop. 1899. Reitter Fauna Germ. 1909.

C. intermedia Kraatz. Stett. Entomol. Zeit. 1852. Oblonga Latr. Gen. Crust. Ins. II 1807. Ganglbauer Käfer Mitteleurop. 1899. Reitter Fauna Germ. 1909.

C. nivalis Kraatz. Stett. Entomol. Zeit. 1852.

C. Sturmii Brisout. Mat. Cat. Grenier 1863. Ganglbauer Kaefer Mitteleurop. 1899. Reitter Fauna Germ. 1909. *Angustata* Fabr. (? ex parte) Reitter Best. Tabel 1885.

C. cisteloides Fröhl. Natur f. 28 St. (Luperus) 1799. Kraatz, Thomson, Seidlitz, J. Sahlberg, Reitter, Ganglbauer o. f. *Angustata* ? Fabr. Erichson ex parte.

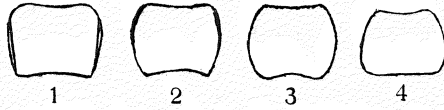
Under Navnet *Cistela angustata* har Fabricius givet en kort Beskrivelse af en smal *Choleva*-Art; da hans Type-Eksemplarer ikke findes i København, om de overhovedet eksisterer mere, har det ikke været mig muligt at fastslaa, at netop den smalleste af vore nu kendte aflange Arter har ligget til Grund for Beskrivelsen. Heller ikke i Erichson: Die Kaefer der Mark Brandenburg (hvori Forfatteren under Beskrivelsen af *Catops angustatus* anfører at have haft Fabricius' Samling til Eftersyn) fremgaar det klart, hvilken af vore nu kendte Arter der sigtes til, om end Erichsons specielle Beskrivelse af Thoraxformen tyder paa, at han har haft vor nuværende *angustata* eller *elongata* for sig. Det sandsynligste er vel nærmest, at de ældre Forfattere har indbefattet alle vore nu adskilte Arter under 1 eller 2 Artsbenævnelser. Hvad enten nu Fabricius har haft den Art, der nu kaldes *angustata*, for sig eller ikke, maa han dog erkendes at være den første, der har beskrevet en aflang *Choleva* under Navnet *angustata*, og til denne maatte efter hans Synspunkt, sammenholdt med Entomologiens daværende Standpunkt, bemeldte Art henføres. Det synes mig derfor berettiget, at den smalleste af Arterne, efter at de øvrige efterhaanden er bleven udskilte, vedblivende bærer hans Navn. De Eksemplarer, der henstaar i Zoologisk Museum i København fra Schiødtes og Løvendals Tid under Betegnelsen *angustata* Fabr., er alene den her saaledes betegnede Art.

Navnet *intermedia* Kraatz er af yngre Oprindelse end

det af Ganglbauer og Reitter benyttede *oblonga* Latr. og burde vel saa vige for dette, om end det førstnævnte synes mig mere betegnende for Arten, der efter sin Form danner Overgangen fra den smalle *angustata* til de øvrige aflange Arter.

Som Supplement til Oversigten over Arterne af Underslægten *Choleva* Thoms. — den i flere Retninger afvigende *C. spadicea* undtagen — vedføjes herværende Tekstbilleder, der skitserer Thoraxformen hos disse Arter.

Fig. 1. Thorax tydeligt bredest foran Midten. Siderandene fra den bre-

deste Del gaar i en meget svag Bue til Baghjørnerne, der er stumpvinklede eller næsten rette. 2 *C. angustata* Fabr.

Fig. 2. Thorax næppe synligt bredest foran Midten. Siderandene gaar i en flad Bue fra For- til Baghjørner. Sidstnævnte svagt stumpvinklede. 3 *C. intermedia* Kraatz.

Fig 3. Thorax bredest paa Midten. Siderandene dybt udbuede. Baghjørnerne afrundede. 4 *C. nivalis* Kraatz. 5 *C. cisteloides* Fröhl. 5 a *C. Sturmi* Brisout.

Fig. 4. Thorax bredest bag Midten. Siderandene gaar i en flad Bue fra Forranden til den bredeste Del. Baghjørnerne bredt afrundede. 6 *C. agilis* Illiger.

Efter det foranstaaende er der kommet 3 ny Cholever til vor Fauna, hvorefter der ialt skulde findes 32 Arter af denne Slægt her i Landet. Jeg er dog bange for, at vi atter maa stryge en, nemlig den, der hidtil har været anført som *C. nivalis* Kraatz. De faa Stk., der findes under denne Betegnelse, og som, vistnok paa 1 Stk. nær, findes i Zoologisk Museums Samling, nærmer sig be-

tænkeligt den ny opførte Art *C. Sturmi* Brisout. Da Materialet er for ringe til at tjene til Afgørelse af Spørgsmaalet, om disse Eksemplarer tilhører Arten *C. nivalis* Kr., maa det indtil videre staa uafgjort, om vi her i Landet har baade *nivalis* Kraatz og *Sturmi* Brisout, der efter Beskrivelserne synes at være 2 vel adskilte Arter, eller kun sidstnævnte.

Ved de af Hr. E. C. Rosenberg foretagne Under søgelser af underjordiske Dyreboer (Bidrag til Kundskaben om Billernes Levevis, Udvikling og Systematik, Ent. Medd. X Bd. 2. H.) er et nyt Omraade aabnet her i Landet for entomologiske lagttagelser. Efterhaanden som Indsamlingsmaaden i Muldvarpereder og andre Dyreboer bliver kendt og anvendt i Landets forskellige Egne, vil det sikkert vise sig, at Cholevernes Udbredelse for flere Arters Vedkommende er langt større, end man hidtil har antaget.
